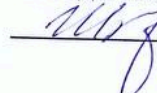


ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
“УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА”

Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з
методичної роботи**

 **Ярослав ШТАНЬКО**

«29» серпня 2025 р.

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	С Соціальні науки, журналістика та інформація
Спеціальність:	С4 Психологія
Освітньо-професійна (освітньо-наукова програма)	«Психологія»
Освітній рівень:	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

м. Івано-Франківськ
2025

РОЗРОБНИК:

к. психол. наук, доцент,
в. о. завідувача кафедри психології

Олена ХАЛІК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри психології

протокол № 1 від 27.08.2025

в. о. завідувача кафедри психології

Олена ХАЛІК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Олег ЗАПУХЛЯК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол №1 від 29.08.2025 р.

е-mail	olena.khalik@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра психології
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. Курс «Загальна психологія» є фундаментом для подальшого вивчення загальних та прикладних галузей психології, спрямований на озброєння здобувачів вищої освіти фундаментальними знаннями про закономірності функціонування психіки людини; засвоєння системи базових наукових понять, розвиток умінь аналізувати психічні явища та застосовувати набуті компетентності у навчальній, науково-дослідницькій, навчальній та виробничій практиці та майбутній професійній діяльності.

Дисципліна сприяє формуванню цілісного бачення психології як науки, розумінню її значення для самопізнання, міжособистісної взаємодії та професійного становлення, готує підґрунтя для подальшого вивчення суміжних дисциплін — вікової, соціальної, педагогічної, клінічної та інших галузей психології.

Метою навчальної дисципліни «Загальна психологія» є забезпечення здобувачів вищої освіти системними знаннями про психіку як особливу форму відображення дійсності, її структуру, основні психічні процеси, стани й властивості, а також вироблення навичок їх аналізу та застосування у практичній діяльності.

Завдання дисципліни:

- домогтися засвоєння студентами основних психологічних категорій та розуміння закономірностей психічної діяльності;
- сприяння систематизації загальнопсихологічних знань, умінь та навичок, а також використанню теоретичних знань для аналізу, оцінки і прогнозування поведінки людини;
- формування вміння використовувати теоретичні знання для аналізу поведінки особистості та її психічних процесів збагачення активного словника фаховою термінологією галузевого спрямування;
- ознайомлення з основними методами дослідження у психології, розвиток умінь застосовувати їх у навчальній і практичній діяльності;
- сприяння оволодінню студентами навичок навчально-дослідної роботи при виконанні практичних завдань;
- удосконалення навичок свідомого самоконтролю та саморегуляції власних психічних станів та поведінки;
- формування наукового мислення та психологічної культури здобувачів освіти, здатності аналізувати психічні явища та поведінку людини.

Здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- місце і роль загальної психології в системі психологічної науки, її зв'язки з іншими психологічними галузями та науковими дисциплінами, предмет і методи загальної психології;

- сутність основних понять загальної психології;
- історичні передумови, перспективи розвитку, теоретичні напрями сучасної психології;
- методологічні принципи і методи дослідження психіки;
- сутність і специфіку психічного відображення дійсності, рівні розвитку і форми прояву психіки;
- закономірності пізнавальної діяльності, закономірності сенсорно-перцептивної, мнемічної, мисленнєвої, мовленнєвої та імажинативної діяльності, їх види та індивідуальні особливості;
- сутність, структуру та психологічні властивості особистості; основні концепції джерел активності особистості, чинники її розвитку та особливості мотиваційно-потребової сфери особистості;
- поняття про діяльність, її психологічну структуру, психологічні механізми та рівні її регуляції; закономірності формування умінь та навичок; основні види діяльності та їх характеристики;
- індивідуально-типологічні властивості людини (темперамент, характер, здібності) та можливості впливу на їх розвиток.

Здобувачі вищої освіти повинні **уміти**:

- сприймати науково обґрунтовану психологічну інтерпретацію поведінки особистості, враховувати основні психічні прояви особистості;
- розв'язувати типові психологічні задачі, аналізувати психологічні ситуації, наводити приклади, що конкретизують теоретичні положення психологічної науки;
- прогнозувати поведінку особистості та моделювати власну поведінку у взаємодії із різними типами суб'єктів діяльності;
- використовувати методи загальної психології для виявлення індивідуальних особливостей психіки особистості;
- оцінювати практичну значущість психологічних знань; застосовувати набуті знання та навички у професійній діяльності та організації міжособистісної взаємодії;
- складати структурно-логічні схеми з тем курсу;
- добирати приклади для підтвердження власної думки, складати план виступу та повідомлення;
- користуватися додатковою літературою та Internet-ресурсами під час підготовки до занять, робити коректні посилання на джерела інформації із дотриманням принципу академічної доброчесності.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Загальна психологія» (шифри та зміст компетентностей та програмних

результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Психологія», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» «01» вересня 2025 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника
ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	
ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.	
ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	
ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.	
СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології	
СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.	

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів реального втручання)	
СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1,2		
Кількість кредитів ЄКТС	9		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції, 1 семестр	42	8
	лекції, 1 семестр	22	4
	лекції, за рік	64 (в годинах)	12 (в годинах)
	практичні, 1 семестр	42	8
	практичні, 2 семестр	20	4
	практичні, за рік	62 (в годинах)	12 (в годинах)
Самостійна робота	Самостійна р., 1 семестр	96	164
	Самостійна р., 2 семестр	48	82
	Самостійна р., за рік	144 (в годинах)	246 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Залік (тестування)- 1 семестр, Екзамен (тестування) - 2 семестр		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
	Вікова психологія, Практикум з вікової психології, Соціальна психологія

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

СЕМЕСТР 1.

Змістовий модуль 1. Вступ до психології

Тема 1. Загальна характеристика психології як науки (4 год)

Специфіка психології як науки. Предмет, завдання психології; зв'язки психології з іншими науками. Галузі психології, їх характеристика. Поняття про психіку. Ідеалістичний та матеріалістичний погляд на природу психічного. Теорія психічного відображення. Функції психіки. Основні форми прояву психіки та їх взаємозв'язок (психічні процеси, стани, властивості).

Питання для самостійного вивчення. Криза предмету психології та її вирішення. Етапи розвитку психологічної науки.

Тема 2. Історія розвитку психології як науки (2 год)

Основні історичні етапи розвитку психології як науки. Донауковий період розвитку психології. Психологія як наука про душу. Науковий період розвитку психології. Психологія як наука про свідомість. Психологія як наука про поведінку. Психологія як наука про психіку. Основні психологічні школи і напрямки.

Питання для самостійного вивчення. Характеристика донаукового періоду розвитку психології.

Тема 3. Методи психологічних досліджень (4 год)

Методологічні принципи сучасної психології – принцип детермінізму, єдності свідомості і діяльності, розвитку психіки в діяльності, генетичний, відображення, системності і структурності, реконструкції. Класифікація методів дослідження у сучасній психології. Характеристика окремих методів.

Питання для самостійного вивчення. Основні етапи психологічного дослідження.

Змістовий модуль 2. Природа психіки, її виникнення і розвиток

Тема 4. Мозок і психіка (2 год).

Мозок і психіка. Психофізична проблема та спроби її вирішення. Рефлекторний характер психічного відображення. Проблема локалізації психічних функцій.

Питання для самостійного вивчення. Кора великих півкуль головного мозку, її будова і функції.

Тема 5. Філогенез психіки (2 год)

Проблема виникнення психіки. Еволюція психіки. Стадії розвитку психічних форм відображення. Відмінності в психіці людей і тварин. Характеристика форм поведінки в тваринному світі. Закономірності класичного обумовлення. Досліди Дж. Уотсона. Здатність тварин до наочності. Оперантне та латентне наочність. Досліди Е. Толмена. Здатність тварин до інтелектуальних форм поведінки. Інсайт в дослідках В. Келера.

Питання для самостійного вивчення. Нервова система, її виникнення, вдосконалення та роль у розвитку форм відображення у філогенезі. Інструментальне (за Е. Торндайком) або оперантне (за Б. Скіннером) наочність.

Тема 6. Антропогенез психіки. Свідомість (2 год)

Проблема виникнення людської свідомості. Фактори виникнення свідомості в антропогенезі. Психіка і свідомість. Свідомість як вища форма розвитку психіки, структура свідомості. Функції та властивості свідомості. Стани свідомості. Поняття несвідоме в теорії З. Фрейда. Неусвідомлювані процеси.

Питання для самостійного вивчення. Суспільно-історичний характер свідомості та її розвитку. Надсвідомі психічні процеси. Колективне несвідоме.

Змістовий модуль 3. Пізнавальна діяльність людини

Тема 7. Увага (2 год)

Увага та її функції у житті та діяльності людини. Специфічний характер процесу уваги. Фізіологічні основи уваги. Сучасні підходи до характеристики уваги (концепція Д.Бродбента, дослідження Г.Джаспера). Види уваги та їх характеристика. Властивості уваги. Причини неуважності.

Питання для самостійного вивчення. Способи керування увагою.

Тема 8. Відчуття (2 год)

Сенсорно-перцептивне відображення у житті та діяльності людини. Відчуття як найпростіший психічний пізнавальний процес, його функції. Фізіологічні основи відчуттів. Класифікація відчуттів. Абсолютна і диференційна чутливість. Пороги чутливості. Взаємодія відчуттів. Загальні закономірності та властивості відчуттів.

Питання для самостійного вивчення.

Тема 9. Сприйняття (2 год)

Сприйняття як пізнавальний психічний процес. Класифікація видів сприйняття. Сприйняття простору, руху, часу. Властивості сприйняття. Рівні перцептивних дій: виявлення, розрізнення, впізнавання, ідентифікація, спостереження.

Питання для самостійного вивчення. Гештальтпсихологічний підхід до характеристики сприйняття. Зорові ілюзії.

Тема 10. Пам'ять (4 год)

Пам'ять як пізнавальний психічний процес, її основні функції. Психологічні теорії пам'яті. Класифікація видів пам'яті: за характером психічної активності, за часом, за мнемічною спрямованістю. Характеристика процесів пам'яті: запам'ятовування, збереження, відтворення, забування. Поняття про ретроактивне і проактивне гальмування. Ремінісценція. Індивідуальні особливості пам'яті.

Питання для самостійного вивчення. Непсихологічні теорії пам'яті. Умови ефективного мимовільного і довільного запам'ятовування. Розлади пам'яті.

Тема 11. Мислення. Інтелект (4 год)

Мислення як пізнавальний психічний процес. Роль мислення в діяльності людини. Соціальна природа мислення. Психологічні теорії мислення. Класифікації видів мислення. Види мислення та їх характеристика. Характеристика мислення як діяльності. Характеристика основних мисленнєвих операцій. Індивідуальні особливості мислення.

Інтелект, його характеристика. Теорії інтелекту. Структура інтелекту. Види інтелекту.

Питання для самостійного вивчення. Логічні форми мислення. Детермінація і мотивація мислення.

Тема 12. Мовлення (2 год)

Поняття про мову і мовлення. Функції мови і мовлення у життєдіяльності людини. Види мовлення. Зв'язок мовлення з іншими психічними явищами. Проблема розуміння смислу мовленнєвого висловлювання. Якісні особливості мовленнєвої діяльності.

Питання для самостійного вивчення. Порушення мовлення.

Тема 13. Уява (2 год)

Поняття про уяву та її основні функції. Види уяви, їх характеристика. Аналітико-синтетичний характер образів уяви. Прийоми створення образів уяви. Індивідуальні особливості уяви.

Питання для самостійного вивчення. Роль фантазії в діяльності дітей та дорослих.

Змістовий модуль 4. Емоційно-вольова сфера особистості

Тема 14. Загальна характеристика емоційної сфери (2 год)

Поняття про емоційну сферу особистості. Функції емоцій і почуттів у житті людини. Порівняльна характеристика емоцій і почуттів. Фізіологічні основи емоцій. Теорії емоцій (теорія Ч. Дарвіна, В.Джемса-Г.Ланге, В. Кеннона-П. Барда, Р. Плутчика, К. Ізарда та ін.). Класифікація емоцій і почуттів. Характеристика окремих почуттів.

Питання для самостійного вивчення. Тривога та страх, їх вплив на функціонування особистості. Емоційний інтелект.

Тема 15. Емоційні стани та їх регуляція (4 год)

Характеристика основних емоційних станів: настрою, афекту, стресу, фрустрації і пристрасті. Стрес як стан емоційного напруження. Теорії стресу (Р.Лазарус, Г.Сельє та ін.). Види стресу. Індивідуальні особливості емоційної сфери особистості: збудливість, глибина, ригідність/лабільність, стійкість, експресивність тощо.

Питання для самостійного вивчення. Контроль і регуляція емоцій. Попередження та корекція емоційних розладів.

Тема 16. Воля (2 год)

Воля як психічний процес, її основні функції. Зв'язок волі з іншими психічними проявами. Детерміністичне та індетерміністичне трактування волі. Структура простої і складної вольової дії. Вольові якості особистості. Локус контролю.

Питання для самостійного вивчення. Роль діяльності у формуванні вольових якостей. Виховання та самовиховання волі. Розлади вольової сфери.

СЕМЕСТР 2

Змістовий модуль 5. Психологія особистості та діяльності

Тема 17. Особистість, її структура та прояви (2 год)

Поняття “індивід”, “особистість”, індивідуальність”, їх співвідношення. Різне трактування поняття “особистість”. Психологічна структура особистості. Активність особистості та її джерела.

Поняття “самосвідомість”. Критерії самосвідомості. Структурні компоненти самосвідомості особистості. Самооцінка та рівень домагань. Я-концепція особистості.

Питання для самостійного вивчення. Образ “Я” і його значення у саморегуляції особистості. Порушення самосвідомості.

Тема 18. Потребово-мотиваційна сфера особистості (4 год)

Поняття про потреби, їх класифікація. Ієрархія потреб особистості. Поняття мотиву. Класифікація мотивів. Характеристика окремих теорій мотивації.

Питання для самостійного вивчення. Спрямованість особистості та її види. Інтереси, прагнення, переконання та ін.

Тема 19. Психологічні теорії особистості (4 год)

Психологія особистості і загальна психологія. Теорії особистості: визначення, критерії оцінки, основні компоненти, класифікація. Особистість в контексті різних теорій (структура, динаміка, розвиток тощо).

Питання для самостійного вивчення. Проблема визначення особистості. Уявлення про особистість в когнітивній психології. Диспозиційні теорії особистості.

Тема 20. Загальна характеристика діяльності (4 год)

Психологічна характеристика діяльності, її психологічна структура. Теорія діяльності в психології. Характеристика основних видів діяльності: гра, учіння, праця, спілкування.

Опанування діяльністю. Зовнішня та внутрішня діяльність. Поняття екстеріоризації та інтеріоризації. Уміння, навички, звички та їх психологічна характеристика. Основні закономірності формування навичок. Індукція та інтерференція навичок. Причини інтерференції навичок.

Питання для самостійного вивчення. Психофізіологічні механізми регуляції діяльності. Етапи формування навичок. Умови ефективного формування навичок. Роль навичок у ефективності людської діяльності.

Змістовий модуль 6. Індивідуально-типологічні особливості особистості

Тема 21. Темперамент (2 год)

Поняття про темперамент. Історія учіння про темперамент. (теоретичні розробки Гіппократа, Галена, Е.Кречмера, В.Шелдона, В.Мерліна, Я.Стреляу та ін.). Психологічні властивості темпераменту. Типи темпераменту та їх характеристика.

Індивідуальний стиль діяльності в залежності від властивостей нервової системи. Темперамент і особистість. Роль темпераменту в навчальній і трудовій діяльності. Діагностика темпераменту.

Тема 22. Характер (4 год)

Характер як властивість особистості. Фізіологічні основи характеру. Характер і темперамент. Структура характеру. Симптомокомплекс рис характеру. Проблема типології характеру. Типове і індивідуальне у характері людини. Акцентуації рис характеру, характеристика основних типів акцентуацій.

Питання для самостійного вивчення. Особливості українського національного характеру. Закономірності формування характеру.

Тема 23. Здібності (2 год)

Здібності та задатки, їх співвідношення. Природа здібностей. Класифікація здібностей. Загальні і спеціальні здібності їх характеристика. Рівні прояву здібностей. Структура здібностей. Креативність.

Питання для самостійного вивчення. Здібності та інтелект. Розвиток і формування здібностей.

Зміст практичних занять

СЕМЕСТР 1.

Змістовий модуль 1. Вступ до психології

Тема 1. Психологія як наука (6 год)

Психологія як наука, її предмет і задачі. Психологія в системі наук. Основні галузі психології, їх класифікація та характеристика. Поняття психіки, її функції. Специфіка психічного відображення. Основні форми прояву психіки та їхній взаємозв'язок (психічні процеси, стани, властивості). Основні школи, концепції, напрями у психології (психоаналіз, біхевіоризм, гештальтпсихологія, гуманістична психологія, матеріалістичний детермінізм тощо).

Завдання для самостійної роботи. 1. Заповніть таблицю “Порівняльний аналіз життєвої та наукової психології”, де визначити наступні стовбці: критерій порівняння, наукова психологія, життєва психологія.

2. Складіть узагальнюючу таблицю, в яку внесіть таку інформацію:

- Психологічний напрям: біхевіоризм, гештальтпсихологія, психоаналіз, когнітивна психологія, гуманістична психологія;
- Основні ідеї;
- Представники.

Тема 2. Методи психологічних досліджень (4 год)

Методологічні принципи щодо пояснення психічних явищ. Характеристика конкретних етапів та методів психологічного дослідження: організаційні, емпіричні, методи обробки даних, інтерпретаційні методи. Метод спостереження та його види. Переваги та недоліки. Експеримент, його види. Переваги та недоліки. Методи опитування. Діагностичні методи: тест та його види. Додаткові методи: аналіз продуктів діяльності, метод експертних оцінок та інші. Проективні психодіагностичні методи у психології.

Завдання для самостійної роботи. Ознайомтесь з проективною методикою «Неіснуюча тварина». Проведіть діагностику 1 людини та напишіть звіт.

Змістовий модуль 2. Природа психіки, її виникнення і розвиток

Тема 4. Мозок і психіка (2 год).

Мозок і психіка, їх взаємозв'язок. Взаємозв'язок фізіологічних і психічних явищ. Психофізична проблема та спроби її вирішення. Рефлекторний характер психічного відображення. Еволюція умовно-рефлекторного розуміння психіки. Проблема локалізації психічних функцій.

Завдання для самостійної роботи. 1. Перегляньте відео про дзеркальні нейрони (додаткові матеріали до модулю), коротко опишіть їхні функції та роль у психіці людини. Наведіть приклади ситуацій, де прояв дії дзеркальних нейронів є особливо важливим (наприклад: емпатія, навчання через наслідування, терапевтична взаємодія психолога з клієнтом).

2. Дайте визначення поняття «Міжпівкульна асиметрія психічних процесів». Використовуючи підручники, навчальні відео та додаткові матеріали, зробіть таблицю «Аргументи за і проти міжпівкульної асиметрії».

- Факти на користь: дослідження функціональної спеціалізації півкуль (мовлення, просторові здібності, емоційна регуляція тощо).
- Факти, що спростовують або уточнюють: дані про пластичність мозку, компенсаторні можливості, роль міжпівкульних зв'язків.

Тема 5. Філогенез психіки (2 год)

Еволюція психіки. стадії та рівні розвитку форм психічного відображення. Інстинкти тварин їх характеристика. Форми поведінки тварин, що набуваються індивідуально. Інструментальне (за Е. Торндайком) або оперантне (за Б. Скіннером) научіння. Фактори оперантного научіння. Латентне научіння. Досліди Е. Толмена. Інтелектуальні форми поведінки у тварин. Інсайт в дослідах В. Келера. Відмінності психіки людини від психіки тварин.

Завдання для самостійної роботи. Ознайомтеся з прикладом одного класичного експерименту з тваринами Е. Торндайка (інструментальне научіння), Б. Скіннера (оперантне научіння), Е. Толмена (латентне научіння), В. Келера (інсайт у мавп). Зробіть презентацію на 3-5 слайдів, де представити:

- умови досліджу;

- що він довів;
- значення для розуміння еволюції психіки.

Тема 6. Антропогенез психіки. Свідомість (2 год)

Поняття свідомості, її функції і властивості. Суспільно-історичний характер свідомості. Види свідомості. Основні стани свідомості. Структура свідомості. Розвиток свідомості. Фактори виникнення свідомості в антропогенезі. Порушення свідомості. Поняття несвідомого, його види і прояви. Співвідношення між свідомим і несвідомим.

Завдання для самостійної роботи. Напишіть коротке есе (0,5 стр.): «Що означає бути свідомою особистістю?», де дати відповіді на наступні запитання:

- Як ви розумієте поняття «свідомий вибір»? Розгляньте його значення для власного життя та у професійній діяльності психолога (наприклад, свідомий вибір методики, позиції консультанта, форми взаємодії з клієнтом).
- Чи завжди наші рішення усвідомлені? Наведіть приклади.
- Яке місце у житті займають несвідомі імпульси?

Змістовий модуль 3. Пізнавальна діяльність людини

Тема 7. Увага (2 год)

Поняття про увагу, її основні функції. Фізіологічні основи уваги. Основні теорії уваги: емоційно-моторна теорія уваги Т. Рібо, теорія установки Д.Узнадзе, концепція уваги П. Гальперіна та ін. Види уваги: мимовільна, довільна, післядовільна. Інші класифікації уваги. Властивості уваги: об'єм, концентрація, розподіл, переключення, стійкість. Загальна характеристика розладів уваги.

Завдання для самостійної роботи. На основі вивченого матеріалу підготуйте рекомендації щодо розвитку властивостей уваги у вигляді таблиці, де є колонки: властивість уваги (концентрація, переключення, розподіл тощо), практична рекомендація.

або

Написати коротке есе (0,5 сторінки) «Роль уваги в роботі психолога»:

- Чому важливо розвивати концентрацію й стійкість уваги у професійній діяльності?
- У яких ситуаціях психолог використовує розподіл і переключення уваги (наведіть приклади).

Тема 8. Відчуття (2 год)

Поняття про відчуття. Рефлекторна природа відчуттів. Будова аналізатора. Загальні властивості відчуттів (якість, інтенсивність, тривалість, просторова локалізація, насиченість). Пороги чутливості. Основні закономірності відчуттів: пороги чутливості, адаптація сенсibiliзація. Синестезія. Класифікації відчуттів, їх характеристика.

Завдання для самостійної роботи. Намалюйте схему аналізатора (будь-якого за вибором), поясніть механізм його роботи.

Тема 9. Сприйняття (2 год)

Сприйняття як психічний процес, його функції. Класифікації сприймань, їх характеристика. Основні властивості сприйняття: предметність, структурність, цілісність, константність, осмисленість. Аперцепція при сприйманні. Види сприйняття, їх характеристика, Рівні перцептивних дій. Індивідуальні особливості сприйняття.

Завдання для самостійної роботи. 1. Створіть ментальну карту "Сприйняття" (самостійно намальовану від руки або створену за допомогою спеціального сервісу).

2. Наведіть приклади (3 варіанти) зорових ілюзій. Поясніть психологічний механізм їх виникнення.

Тема 10. Пам'ять (4 год)

Загальна поняття про пам'ять і її значення в розвитку особистості. Основні теорії пам'яті, їх характеристика. Види пам'яті, їх порівняльна характеристика. Характеристика процесів пам'яті: запам'ятовування, збереження, відтворення, забування. Індивідуальні відмінності в процесах пам'яті, її розвиток. Типи пам'яті. Прийоми раціонального запам'ятовування.

Завдання для самостійної роботи. 1. Створіть ментальну карту до теми «Пам'ять», дайте визначення всім її складовим.

2. За допомогою підручників та додаткової літератури з'ясуйте та випишіть умови ефективного мимовільного та довільного запам'ятовування, наведіть приклади 3 мнемотехнік.

Тема 11. Мислення. Інтелект (4 год)

Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Психологічні теорії мислення. Логічні форми мислення як продукти мисленнєвого процесу. Класифікація видів мислення. Детермінація і мотивація мислення. Процес розв'язування задач. Основні розумові (мисленнєві) операції, їх взаємозв'язок (порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, конкретизація, класифікація, систематизація). Індивідуальні відмінності у мисленні людини. Поняття інтелекту. Його види. Оцінка інтелекту.

Завдання для самостійної роботи. 1. Опишіть характеристики критичного мислення та наведіть приклади 5 методів та прийомів його розвитку.

2. Створіть когнітивну карту та словник основних понять з теми «Інтелект» (самостійно намальовану від руки або створену за допомогою спеціального сервісу, наприклад [Canva](#)).

Тема 12. Мовлення (2 год)

Поняття про мову і мовлення. Мовлення як вища психічна функція. Мовлення як діяльність. Функції мови і мовлення у життєдіяльності людини. Фізіологічні механізми мовленнєвої діяльності. Центр Брока. Центр Верніке. Зв'язок мовлення з іншими психічними явищами. Види мовлення. Зовнішнє та внутрішнє мовлення. Властивості мовлення. Індивідуальні особливості мовлення. Порушення мовлення.

Завдання для самостійної роботи. 1. Проведіть вільний асоціативний експеримент з 2 особами і опишіть його результати. Інструкція для досліджуваного: Якомога швидше назвіть 10 будь-яких слів, що прийшли на думку до слова (експериментатор обирає із запропонованих (Перемога/"Сім'я"/"Навчання") або підбирає власне слово-стимул). Експериментатор фіксує слова і витрачений час.

Обробка експериментальних даних здійснюється шляхом підрахунку кількості слів. Визначити, які частини мови представлені в асоціаціях, які 'домінують. Визначити, слова якого типу емоційного забарвлення переважають в асоціаціях: позитивно забарвлені, негативно забарвлені, нейтральна конотація. Визначити, якого типу зв'язки асоціації утворюють: синонімічні, антонімічні тощо.

або

Визначте, якими ви володієте комунікативними якостями, необхідними для ефективного виступу перед аудиторією за схемою. Зробіть висновок.

№ п/п	Комунікативні якості, необхідні психологу для ефективного виступу перед аудиторією	Оцінка їх вираженості в себе (0-10 балів)

Тема 13. Уява (2 год)

Сутність і психологічний зміст уявлень. Їх основні властивості. Природа і своєрідність уяви, її функції і зв'язки з іншими психічними процесами. Фізіологічні основи уяви. Види уяви. Мрія як особливий вид уяви. Механізми, закони і закономірності уяви. Прийоми створення образів уяви. Індивідуальні особливості уяви

Завдання для самостійної роботи. Користуючись підручниками та додатковими матеріалами дослідіть можливості використання ресурсів уяви в навчальній і професійній діяльності. Напишіть невелике есе на 400 слів, де визначте, яку роль уява може відігравати в професійній діяльності психолога.

Змістовий модуль 4. Емоційно-вольова сфера особистості

Тема 14. Загальна характеристика емоційної сфери (2 год)

Поняття про емоційну сферу особистості. Функції емоцій і почуттів у житті людини. Порівняльна характеристика емоцій і почуттів. Фізіологічні основи емоцій. Теорії емоцій (теорія Ч. Дарвіна, В.Джемса-Г.Ланге, В. Кеннона-П. Барда, Р. Плутчика, К. Ізарда та ін.). Класифікація емоцій і почуттів. Характеристика окремих почуттів. Емоційний інтелект, його роль в житті людини.

Завдання для самостійної роботи. 1. Оберіть одну з теорій емоцій (Ч.Дарвіна, Джемса–Ланге, Кеннона–Барда, Плутчика, К.Ізарда тощо) й опишіть приклад із власного життя, який можна пояснити з позиції цієї теорії, у вигляді есе на 0,5-1 сторінки з коротким описом ситуації та її інтерпретацією.

2. Складіть план-конспект на 1 сторінку та бібліографічний список (не менше 6 джерел, 3 з яких наукові видання за останні 5 років) до теми «Емоційний інтелект» (1 бал).

Тема 15. Емоційні стани та їх регуляція (4 год)

Характеристика основних емоційних станів: настрою, афекту, стресу, фрустрації і пристрасті. Стрес як стан емоційного напруження. Теорії стресу

(Р.Лазарус, Г.Сельє та ін.). Види стресу. Індивідуальні особливості емоційної сфери особистості: збудливість, глибина, ригідність/лабільність, стійкість, експресивність тощо.

Завдання для самостійної роботи. 1. З художньої літератури чи інтернет-джерел наведіть 3 приклади (навести уривок тексту), які ілюструють емоційні стани (настрій, пристрасть, афект, фрустрація, стрес).

2. Зробіть колаж "Карта мого стресу", який зобразить ваші основні стресори (почитайте, що таке стресори). Кольори і зображення мають символізувати те, що викликає у вас стрес (наприклад, навчання, спілкування з кимось, соціальні очікування тощо). Поруч з кожним елементом за бажанням додайте позитивні символи чи зображення, які допомагають справлятися з цим стресором.

або

Зробіть колаж "Мої ресурси для подолання стресу", присвячений тому, що допомагає вам справлятися зі стресом і підтримує ваш емоційний баланс (наприклад, природа, книги, хобі, спорт тощо). Використайте різноманітні зображення та кольори, які асоціюються з відчуттям спокою і безпеки. Розмістіть елементи так, щоб колаж став своєрідним "візуальним нагадуванням" про ваші ресурси.

Тема 16. Воля (2 год)

Воля як психічний процес, її основні функції. Зв'язок волі з іншими психічними проявами. Детерміністичне та індетерміністичне трактування волі. Структура простої і складної вольової дії. Вольові якості особистості. Локус контролю.

Завдання для самостійної роботи. Створіть ментальну карту до теми «Воля». Не порушуючи логіки включіть до неї розділи «Структура простої та складної вольової дії» та «Самоконтроль та саморегуляція поведінки».

або

Протягом двох днів ведіть «щоденник вольових зусиль» у вигляді таблиці: відмічайте ситуації, в яких доводилося долати перешкоди, робити вибір або утримуватись від імпульсивних дій; коротко опишіть, які саме вольові якості проявлялися. Зробіть висновок.

СЕМЕСТР 2

Змістовий модуль 5. Психологія особистості та діяльності

Тема 17. Особистість, її структура та прояви (2 год)

Поняття особистості у психології. Індивід, особистість, індивідуальність, співвідношення понять. Психологічна структура особистості. Джерела активності особистості. Самосвідомість. Критерії самосвідомості. Я-концепція» та її компоненти. Самооцінка — центральний компонент «Я- концепції», її види. Рівень домагань.

Завдання для самостійної роботи. Оберіть відому особистість, чий життєвий шлях добре задокументовано (наприклад, науковець, політик, діяч мистецтва чи спорту) і проаналізуйте особливості її Я-концепції. Для цього коротко ознайомтеся з основними біографічними матеріалами — статтями, інтерв'ю, документальними фільмами тощо. Важливо обрати особистість, життєвий шлях якої містить яскраві етапи або переломні моменти, де зміни в Я-концепції є очевидними.

Тема 18. Потребово-мотиваційна сфера особистості (4 год)

Поняття про потреби особистості та їх класифікація. Ієрархія потреб особистості. Теорії мотивації. Мотивація та психічна регуляція поведінки. Види мотивів. Інтереси, прагнення, переконання та інші мотиви поведінки та діяльності особистості. Спрямованість особистості та її види.

Завдання для самостійної роботи. Протягом тижня записуйте свої дії, рішення та емоційні стани, які були важливими або значущими. Потім проаналізуйте записане з точки зору основних мотивів та потреб, які стимулювали ці дії або стани. Спробуйте класифікувати ваші дії та мотиви згідно з теорією потреб (наприклад, за А.Маслоу або іншими теоріями мотивації). Важливо визначити, які потреби (фізіологічні, безпеки, соціальні, поваги, самореалізації) були задіяні.

Визначте, які потреби найчастіше вас мотивують. Чи є серед них такі, які ви не очікували бачити? Як розуміння ваших потреб і мотивів може вплинути на ваше життя, рішення та поведінку у майбутньому. Чи є зв'язок між вашими домінуючими потребами та вашими життєвими цілями?

Тема 19. Психологічні теорії особистості (4 год)

Місце психології особистості в системі психологічних наук. Психологія особистості і загальна психологія. Проблема визначення особистості. Теорії особистості: визначення, критерії оцінки, основні компоненти, класифікація. Психологічні захисти особистості. Особистість в контексті різних теорій (структура, динаміка, розвиток).

Завдання для самостійної роботи. 1. Створіть порівняльну таблицю «Основні теорії особистості», для цього оберіть 5 представників з не менше 3 різних напрямків і заповніть таблицю:

Автор, представник напрямку	Назва теорії, напрямки	Структура особистості	Динаміка особистості	Розвиток особистості
-----------------------------	------------------------	-----------------------	----------------------	----------------------

2. Ознайомтесь з текстом статті [Г.О. Шульдик. Механізми психологічних захистів у студентської молоді. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Психологічні науки. Вип.2. Том 2. 2017. С. 127-131.](#) Випишіть та розкрийте психологічну сутність основних механізмів психологічного захисту особистості. Проведіть самодіагностику за методикою Плутчика-Келлермана-Конте. Порівняйте свої результати з результатами отриманими Г.О. Шульдик. Напишіть невеликий звіт з виконання цього завдання.

Тема 20. Загальна характеристика діяльності (2 год)

Діяльність як психологічна проблема. Соціально-психологічний аспект діяльності. Зміст і структура діяльності: потреба, мотив, задача, дія (операція), результат, контроль і оцінка. Рівні свідомої саморегуляції діяльності: автоматизований, цільовий, особистісний. Психологічна характеристика понять: знання, уміння, навички, звички.

Освоєння та перетворення діяльності в процесі її розвитку. Психологічні закономірності формування навичок. Поетапне формування розумових дій. Внутрішні і зовнішні компоненти діяльності. Інтеріоризація та екстеріоризація.

Види людської діяльності (гра, учбова діяльність, праця, спілкування), їх психологічна характеристика.

Завдання для самостійної роботи. Оберіть будь-яку діяльність (учбову, ігрову, якусь професійну діяльність (психологічну, педагогічну тощо) та проаналізуйте її з точки зору основних компонентів діяльності: мета, мотив, дії, засоби та результат. Запишіть кожен компонент і поясніть, як він взаємодіє з іншими. Запишіть конкретну мету обраної діяльності. Визначте, чому особистість може виконувати цю діяльність (її мотивація). Опишіть основні дії, які включає обрана діяльність. Визначте операції, які використовуються у цій діяльності. Опишіть очікуваний або реальний результат обраної діяльності.

Змістовий модуль 6. Індивідуально-типологічні особливості особистості

Тема 21. Темперамент (2 год)

Поняття про темперамент. Історія учіння про темперамент. (теоретичні розробки Гіппократа, Галена, Е.Кречмера, В. Шелдона, В. Мерліна, Я. Стреляу та ін.). Фізіологічні основи темпераменту. Тип вищої нервової системи і темперамент. Властивості темпераменту. Психологічна характеристика типів темпераменту: холерик, сангвінік, флегматик, меланхолік. Вплив темпераменту на індивідуальний стиль діяльності.

Завдання для самостійної роботи. 1. Складіть порівняльну таблицю типів темпераменту за їх психологічними властивостями.

2. Розробіть для вчителів психологічні рекомендації щодо врахування типу темпераменту учнів в навчально-виховному процесі або для батьків для їх врахування у виховному процесі.

Тема 22. Характер (4 год)

Поняття про характер. Природні основи характеру. Характер і темперамент. Властивості характеру. Структура характеру. Класифікація рис характеру. Симптомокомплекси рис характеру. Поняття про провідні, типові та індивідуальні риси характеру. Проблема типології характеру. Акцентуації характеру, класифікація, їх характеристика. Закономірності формування характеру. Умови гармонійного розвитку характеру.

Завдання для самостійної роботи. 1. Проаналізуйте свій власний характер і створіть його детальний опис, включаючи оцінку сильних та слабких сторін. Опишіть основні риси характеру, які, на вашу думку, найбільше впливають на ваше повсякденне життя та взаємодію з іншими людьми. Вкажіть конкретні приклади з життя, де ці риси характеру були особливо помітні, та опишіть, як це вплинуло на результат в тій ситуації. Оберіть одну або декілька психологічних теорій характеру, які, на вашу думку, якнайкраще пояснюють ваші особистісні риси. Обґрунтуйте свій вибір, пояснивши, чому ця теорія або теорії є релевантними до вашого випадку.

2. Оберіть один тип акцентуації (наприклад, демонстративний, гіпертимний, тривожний тощо) і опишіть його сильні та слабкі сторони; в яких професіях (наприклад, психолога) чи сферах діяльності ця акцентуація може бути ресурсом, а де — перешкодою (0,5–1 стр.).

Тема 23. Здібності (2 год)

Поняття про здібності та задатки. Якісна та кількісна характеристика здібностей. Види і рівні здібностей. Загальні і спеціальні здібності. Обдарованість, талант, геніальність, майстерність: співвідношення та якісна

характеристика понять. Розвиток і формування здібностей. Роль спадковості та середовища у процесі формування здібностей.

Завдання для самостійної роботи. Створіть ментальну карту «Структура здібностей».
або

Опишіть власну структуру здібностей (загальні та спеціальні) за такою схемою: які задатки лежать в їх основі, які умови середовища сприяли їх розвитку, як ці здібності можуть проявлятися у майбутній професії психолога.

Зміст самостійної роботи студентів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни
«Загальна психологія»

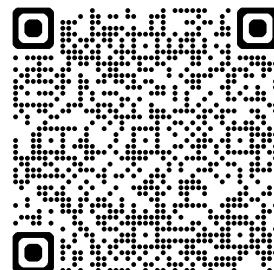
Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
1 семестр		
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	164
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	21	10
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	33	10
Підготовка до поточного контролю	8	6
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	34	138
2 семестр		
Самостійна робота, год, у т.ч.:	48	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	4
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	16	8
Підготовка до поточного контролю	4	3

Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	18	67
--	----	----

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



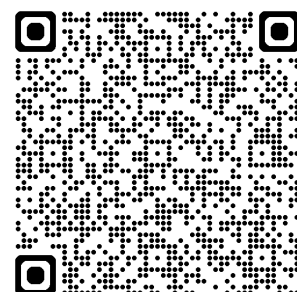
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в



освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.



7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



№ п/п	Перелік онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
	Курс “Наука повсякденного мислення” (про критичне мислення), https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UQx+THINK101+2016_T2	Тема 11. Мислення. Інтелект.
	Курс “Психологія стресу та способи боротьби з ним” https://prometheus.org.ua/course/course-v1:KUBG+Psy101+2014_T1	Тема 15. Емоційні стани та їх регуляція

1.	Платформа COURSERA Course “Introduction to Psychology” (14 годин) https://www.coursera.org/learn/introduction-psychology (безкоштовно за умови написання мотиваційного листа)	Тема 1. Загальна характеристика психології як науки Тема 2. Історія становлення психології як науки Тема 12. Мовлення Тема 17. Особистість, її структура та прояви
----	---	---

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі психології.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	диспут, бесіда-діалог проблемно-пошуковий метод	усний контроль, поточний контроль
ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	комп'ютерні і мультимедійні методи, бесіда, дискусії	поточний контроль, письмовий контроль, самооцінювання

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника	мозковий штурм, бесіда-діалог, дискусія, кейс-метод	усний контроль, самооцінювання, оцінювання в міні-групах
---	---	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	Аудиторна робота на семінарах	35	35	60
	Самостійна робота	25		
	ВСЬОГО	60		
Підсумкові контрольні заходи	залік, екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання відповіді на практичному занятті:

Кількість балів	Характеристика
5 балів	Здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Ініціативне та творче ставлення до виконання різних типів завдань. Правильно виконує усі завдання. Здобувач освіти володіє всіма необхідними практичними навичками.
4 бали	В більшій мірі володіє навчальним матеріалом, але може допускати незначні помилки під час усних виступів та письмових відповідей, використовує лише обов'язкову літературу, недостатньо аргументує думку, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань не повною мірою, допускаючи при цьому окремі неточності. Здобувач володіє більшістю необхідних практичних навичок.
3 бали	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, з помилками (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Здобувач володіє менш як половиною необхідних практичних навичок.
2 бали	Поверхнево володіє навчальним матеріалом та не зможе його викласти, пояснити, не розуміє змісту значної частини теоретичних питань та практичних завдань, засвоєно лише деякі поняття з теми. Здобувач володіє лише деякими практичними навичками.
0 балів	Не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання розв'язання професійно-орієнтованого завдання (психологічної задачі)

При оцінюванні професійно-орієнтованого завдання (психологічної задачі), враховуються наступні показники:

- рівень засвоєння теоретичних знань студентами;
- самостійність їх оцінних суджень;
- вміння застосовувати набуті теоретичні знання з психології при розв'язанні задач;

- характеристики відповідей при розв'язанні задач;
- уміння розв'язувати проблемні ситуації, робити висновки, формулювати гіпотези тощо;
- навички самостійного розв'язання задач репродуктивного, продуктивного чи творчого рівня студентами.

Оцінюванню підлягають загальні уміння:

- характеристики відповіді: елементарна, фрагментарна, неповна, повна, логічна, доказова, творча; її глибина, доказовість, узагальненість, обґрунтованість, осмисленість, креативність мислення тощо;
- якість знань: правильність, повнота осмисленість, глибина, гнучкість, системність, узагальненість;
- ступінь сформованості загальнонавчальних та предметних умінь та навичок;
- рівень оволодіння розумовими операціями (аналіз, синтез, порівняння, уміння робити висновки тощо);
- самостійність оцінних суджень.

Оцінюванню підлягає також відповідність запропонованого здобувачем освіти розв'язку задачі таким вимогам:

- 1) узгодженість отриманого результату з умовами задачі;
- 2) обґрунтованість обраного шляху розв'язання;
- 3) логіка розв'язання, що відбиває ступінь розуміння умов задачі;
- 4) використання в процесі розв'язання психологічних знань, володіння понятійним апаратом психологічної науки.

Відповіді мають продемонструвати знання теоретичного матеріалу теми, володіння понятійним апаратом, вміння висловити власну думку, зробити висновок, використовувати теоретичні знання при комплексному розв'язанні задач.

Деталізовані критерії оцінювання розв'язання професійно-орієнтованого завдання (психологічної задачі)

Оцінка	Критерії
5 балів	Здобувач правильно розв'язав психологічну задачу, дано розгорнуте пояснення та обґрунтування зробленого висновку.

	Здобувач демонструє методологічні та теоретичні знання, вільно володіє науковою термінологією. При аналізі запропонованої ситуації виявляє творчі здібності, знання додаткової літератури. Демонструє добрі аналітичні здібності, здатний при обґрунтуванні своєї думки вільно проводити аналогії між темами, психічними явищами. Вміє аргументувати свої думки.
4 бали	Задача вирішена правильно, дано пояснення та обґрунтування зробленого висновку. Здобувач демонструє методологічні та теоретичні знання, проте допускає деякі неточності під час оперування науковою термінологією й деякі помилки під час встановлення логічних взаємозв'язків.
3 бали	Здобувач показує знання методики розв'язання психологічної задачі та змісту застосовуваного понятійного апарату і формул. Проте допущені помилки у розв'язанні не дають можливості зробити правильні висновки. Здобувач допускає суттєві помилки під час встановлення логічних взаємозв'язків та використанні наукової термінології.
2 бали	Здобувач частково розв'язав психологічну задачу, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання задачі.
0 балів	Здобувач неправильно розв'язав психологічну задачу, показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

<i>Кількість балів</i>	<i>Опис критерію</i>
<i>5 балів</i>	Завдання виконано повністю, з високим рівнем якості, демонструє глибоке розуміння матеріалу. Робота характеризується творчим підходом, глибоким аналізом і застосуванням теоретичних знань на практиці. Усі аспекти завдання розкрито, а результати роботи є обґрунтованими. У практичних завданнях використано правильні методи аналізу та прийнято оптимальні рішення. Структура й оформлення роботи відповідають усім вимогам, робота вирізняється чіткістю та логічністю.

4 бали	Завдання виконано якісно та з дотриманням основних вимог. Робота демонструє достатній рівень розуміння матеріалу, наявність високого рівня розвитку навичок аналізу, синтезу, узагальнення. Теоретичні знання застосовано правильно, залучено відповідний інструментарій для виконання завдань. У практичних завданнях результати здебільшого коректні, хоча можуть бути незначні недоліки в деталях, таких як неповний аналіз окремих аспектів. Робота структурована й логічно оформлена, а висновки відповідають поставленим цілям. Оформлення відповідає вимогам, незначні недоліки не впливають на якість. Результати роботи можуть бути використані на практиці, але окремі аспекти потребують доопрацювання.
3 бали	Завдання виконано з дотриманням основних вимог, однак воно демонструє середній рівень розуміння матеріалу студентом. У роботі використано обмежену кількість теоретичних джерел, або вони застосовані некоректно. Для практичних завдань результати мають загальну відповідність вимогам, проте присутні недоліки в деталях, таких як неповне розкриття задачі чи наявність окремих помилок. Студент демонструє здатність виконувати завдання, але без достатньої глибини та критичного осмислення. Наявні недоліки в структурі роботи або застосуванні методів. Частково дотримано вимоги до оформлення, але є логічні неточності. Результати роботи мають обмежене практичне значення, можливі помилки в їх застосуванні.
2 бали	Завдання виконано частково або невідповідно до поставлених вимог. Результати роботи демонструють низький рівень розуміння теми та відсутність самостійності у виконанні. При виконанні завдання спостерігається мінімальне залучення теоретичних знань, не використано за необхідності належний інструментарій. У практичних типах завдань допущено серйозні помилки, які призводять до викривлення суті роботи. Порушено вимоги до оформлення або структури, а також спостерігаються грубі помилки в обґрунтуванні рішень чи результатів. Робота хаотично структурована, не дотримано вимог до оформлення, а результати є некоректними або непридатними для практичного застосування.
0 балів	Завдання не виконано або виконано повністю неправильно

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі заліку (1 семестр), екзамену (2 семестр) проводиться у вигляді тестування. За результатами підсумкового контролю (залік/екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали залік/екзамен і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F

Студенти, які не з'явилися на залік, екзамен без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Варій М. Й. Загальна психологія: підручник. Л.: Апріорі, 2016. Т.І. 382 с. 2.
2. Варій М. Й. Загальна психологія: підручник. Л.: Апріорі, 2016. Т.ІІ. 358 с.
3. Загальна психологія: підручник / за загальною редакцією академіка С. Д. Максименка. 4-те вид., переробл. і доп. Том 1. Київ: Видавництво Людмила, 2025. 568 с.
4. Загальна психологія: підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ : Каравела. 2023. 464 с.
5. Ільїна Н. М., Мисник С. О. Загальна психологія: теорія та практикум: навчальний посібник. Київ: Університетська книга, 2025. 352 с.
6. Савчин М. В. Загальна психологія: навчальний посібник. 4-е вид., доповнене Київ: ВЦ «Академія», 2024. 352 с.
7. Дуткевич Т. В. Загальна психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 382 с.
8. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І., Квасник О. В., Шаполова В. В. Загальна психологія: навчальний посібник. Харків: ФОП Бровін О. В., 2023. 396 с.
9. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра, 2020. 564 с.

Додаткова література:

1. Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. посібник. 4-те вид. Київ: Каравела, 2023. 230 с.
2. Пасічник І. Д., Каламаж Р. В., Матласевич О. В., Нікітчук У. І. та ін. Психологія мислення : підручник / за ред. І. Д. Пасічника. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. 560 с.
3. Психологу для роботи. Діагностичні методики : збірник / [уклад.: М.В. Лемак, В.Ю. Петрище]. Вид. 2-ге, виправл. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2012. 616 с.

4. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навчально-методичний посібник. Київ: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. 206 с.

5. Халік О. О. Врахування специфіки майбутньої професії студентів при викладанні курсу "Загальна психологія" [Електронний ресурс]. *Актуальні проблеми психології в закладах освіти*. 2014. Вип. 4. С. 130-136. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/akprpzo_2014_4_24

6. Халік О. О., Косяк Т. С. Взаємозв'язок загальної та рольової самооцінки жінок, їх вплив на стосунки в сімейній системі [Електронний ресурс]. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. Вип. 5. С. 80-86. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dnchpu_2021_5_14

Електронні інформаційні ресурси

1. <https://scholar.google.com.ua/>
2. <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. <https://courses.prometheus.org.ua/>
4. <https://global.oup.com/academic/content/series/o/oxford-library-of-psychology-olop/?cc=ua&lang=en&>
5. <https://www.coursera.org/>
6. <https://bio.lib.cam.ac.uk/psychology-library>
7. [АІС "Я-психолог"](#)